

U. B. BERGEN

16.11.43

Ms. 1568 Ig

17

M O T S E I R

10/12-43.

Nyhetsene mandag-onsdag.

Mandag ble det offentliggjort en felles erklæring fra Churchill, Roosevelt og Stalin. Det heter der at man har oppnådd full enighet om omfanget av og tidspunktet for de operasjoner som skal beseire Tyskland. Etter krigen vil de tre stormaktene søke aktivt samarbeid med alle nasjoner som arbeider for å utrydde tyranniet. Siden møtet i Teheran har Churchill, Roosevelt og den russiske ambassadør i Tyrkia hatt en konferanse i Kairo med president Inghu. Samtalen var høyt vellykket og av stor betydning for de fremtidige forbindelser mellom de fire makter den gjaldt. Også general Smutz har vært i Kairo, der han møtte Churchill og Roosevelt. På en pressekonferanse onsdag morgen uttalte han at 1944 vil bli det mest avgjørende år i menneskenhetens historie. "Det står ennå tungt arbeid og voldsomme kamper tilbake, men alt er lagt til rette, og vi er på vei mot en stor seir."

I anledning av general Smutz' uttalelser om Frankrike forleden, er Atlee i Underhuset blitt spurt om talen ga uttrykk for den britiske regjeringens oppfatning. Han svarte at den ble holdt privat og at generalen hadde uttalt egne synsmåter. Det britiske folk ser fram mot den dag da Frankrike igjen kan oppstå som stormakt, sa han.

I Hviterussland rykker den røde hær fram mot Mogilev, Rogatsjev og Sljabin og står mindre enn 16 km. fra de to siste byene. Der raser svære snøstormer og tyskerne yter sterk motstand. I Kiwipringspringet har russerne trukket seg noe tilbake under harde kamper. - Sør og s.v. for Kremittsjug går de russiske hærene fram. De har inntatt Aleksandrija, avskåret jernbanen Snamenka-Smena 25 km. nord for Snamenka og erobret to viktige støttepunkter. 3.000 tyskere falt her i løpet av de siste dagene. På halvøya sør for Dnjeprmunningen er tyske landgangsforsøk gjort til skamme. Over Krim har det vært økt luftvirksomhet.

De voldsomste kamper under hele Italiafelttoget ble utkjempet da den 8. arme nådde og forserte elven Moro, 16 km. nord for Sanfro. Britene har fått over panservogner og utbygger nå brunodet. - Den 5. arme har erobret flere viktige høyder ved veien Capua-Roma og inntatt toppen av Montecassione. - Britiske destroyere har bombardert jernbanen nord for Pescara og senket 1 skip utenfor kysten. I den senere tid har britiske ubåter senket 16 fiendtlige skip og 1 flytedokk i Middelhavet. - Svære britiske fly fra Midtøsten bombet søndag havneanleggene i Saloniki. Andre fly har rettet angrep mot havneanleggene i Salamis, flyplasser ved Athen og mål på og ved Leros, og atter andre har angrepet havnebyene Pescara og Sivitavecchia i Italia og Split i Jugoslavia.

Søndag var britiske og amerikanske fly på vidstrakte raider over Frankrike. 11 tyske jagere ble skutt ned mot 12 allierte maskiner. Allierte fly sanket nylig 6 av

15 tyske ubåter som angrep konvoier i Atlanterhavet. Et eneste skip ble skadet, men 1 Liberatorfly gikk tapt. - Stalin har uttalt at de allierte nasjoners samlede flyproduksjon beløper seg til 16.500 fly pr. måned.

Ved Universitetet i Strassburg er alle studentene fra Elsass arrestert av tyskerne, beskyldt for å ha drevet antitysk propaganda. 1 av professorene er skutt. Den finske regjering har sendt en demarche til den tyske regjering i anledning av arrestasjonen av Oslostudentene. Et rykte vil vite at 1.200 av de norske studenter skal sendes til Tyskland sjøveien i dag (torsdag). Utenrikskomiteen i Sverige ble kalt sammen til møte tirsdag. I midten av november var det 46-47.000 flyktninger i Sverige, derav 18.000 nordmenn og 9.000 dansker.

Det forlyder fra Stockholm at Erv Cian er dømt til døden og henrettet. Fra Zürich meldes at tyskerne har arrestert 60.000 jøder i Nord-Italia og konfiskert eiendommene deres. Paven har protestert gjennom den tyske sendemann.

Nyheterne torsdag kveld.

Etterson frosten gjør jorden hardere i Russlands, tiltar den russiske offensiv stadig i styrke. Sør for Snamenka er jernbanen til Krivoi-rog avskåret. Det var tyskernes siste forsyningslinje mot vest. Hver av de 30 tyske divisjonene som praktisk talt er innesluttet i dette område, trenger 3-400 tonn forsyningspr. vågn. Ingen tysk framgang i Kiewområdet kan enere det som er i utvikling ved Tsjerkas. Denne byen er sterkt truet, likeens Krivoi-rog etter russeres fremrykkning fra Alexandrija. Tyskerne har hatt framgang vest for Kiew, men trass i deres store tap av tanks, har de ikke oppnådd noe gjennombrudd. I går tapte tyskerne 4.500 mann og 156 tanks i nord-østlige nå inne for store operasjoner, og russerne er stadig på offensiven.

5. arme har drevet en dyp kile inn i de tyske linjene og rykket fram 8 - ti km. over en 80 km. bred front 20 km. inne i landet. De britiske tap fra landgangen i Italia til 28/11 beløper seg til 3.212 falne, 12.800 sårede og savnede.

Churchill og Eden har etter Kairokonferansen viet sin oppmerksomhet for Balkanproblemerne. Den tyrkiske president og utenriksminister er vendt tilbake etter konferansen og har gitt følgende uttalelse til parlamentet: "Vi er vendt tilbake fra Kairo med den største tilfredshet med de forhandlinger som ble ført. Vår allianse med Storbritannia er blitt ytterligere styrket, og vennskapet mellom Tyrkia og U.S.A. samt Russland er blitt nesten like godt som det til Storbritannia. Vår utenrikspolitikk er uendret." I Bulgaria har møtet i Kairo vakt stor oppmerksomhet og parlamentet er innkalt til hemmelig møte.

I Østfinnmark er 3 nordmenn dømt til døden og skutt for forbindelse med fienden. 16 andre, derav 3 kvinner, ble dømt til 5 - 16 års tukthus. - Den første gruppe studenter er sendt tilbake til Tyskland fra Stavern. Tyskerne oppgir 100 mann, private oppgir 500. I Trondheim truer tyskerne med represalier om der blir utvalgt blant studentene. - 60 fanger ble sendt fra Espolena til Trind. 20 personer i Eidehavet er drept av tysk ubåter som har gått inn i Keltaviken.